

?Cambó, el gran desconegut

Dels quatre grans polítics institucionals del segle XX a Catalunya: Francesc Macià, Lluís Companys, Enric Prat de la Riba i Francesc Cambó, aquest darrer és el més desconegut de tots, malgrat les adhesions entusiastes i els odis radicals. Tota la seva vida, inclosa la mort, va ser enrevessada i tèrbola. Francesc Cambó, líder de la Lliga Regionalista i el millor dirigent del catalanisme conservador fins als inicis dels anys trenta del segle XX va saber portar una nova oratòria a Madrid, on va ser ministre dues vegades, de Foment el 1918 i d'Hisenda el 1921, amb els governs d'Antonio Maura. Volia regenerar Espanya i va fracassar rotundament. El 17 d'abril de 1907 va patir l'atemptat d'Hostafrancs atribuït als lerrouxistes, però que no està plenament aclarit. Va donar suport polític i econòmic al franquisme durant la Guerra Civil. Ningú no ens ha explicat prou bé com va fer grans negocis ni amb qui es relacionava, els tractes de favor i els casos de corrupció. La seva mort a l'Argentina el 1947 encara no s'ha explicat de manera racional. Hi ha una guerra entre la mare Josefa Batlle i la dona de Cambó, Mercè Mallol, pel que fa al seu testament.

En vida de Cambó, la biografia apologetica més coneguda és la del escriptor Josep Pla, espia franquista durant la Guerra Civil, que no va tenir cap problema per copiar literalment alguns dels seus articles ja publicats a *La Veu de Catalunya*. Barrera en fa un panegíric i el presenta com un egòlatra amb influència a Madrid. A la seva mort, cal esmentar la biografia de Jesús Pabón que excel·leix en elogis, o la d'Enric Jardí, intel·lectual conservador, que va escriure *Cambó. Perfil biogràfic*. Ramon Guardans, membre de l'Opus, es va casar el 1951 amb Helena Cambó Mallol, filla de Francesc. Es va cuidar del seu Dietari, però alguns autors l'han acusat d'estripar part del pensament i de les reflexions de Cambó, en considerar que no havien de sortir publicades. Va tenir cura de la tutela del llegat Cambó. D'altres com Enric Ucelay-Da Cal escriuen sobre ell, però no aporten res de rellevant. La millor biografia fins ara és la de Borja de Riquer i Permànyer, que es va centrar en l'últim Cambó de l'etapa argentina. De caràcter contradictori i polèmic en la seva vida personal, política i econòmica, la veritable biografia encara està per fer.